

Folkekirke nå
Stephanie Dietrich, Hallgeir Elstad, Beate Fagerli,
Vidar L. Haanes (red.)
Verbum Akademisk, 2015
221 sider

Anmeldt af **Jeppé Bach Nikolajsen**

I 2012 blev der udgivet en bog med hovedtitlen *Folkekirke nå* og med undertitlen *Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke*, en bog som jeg i øvrigt har anmeldt i dette tidsskrift. I 2015 udkom der så en bog med samme hovedtitel, som førnævnte bog. Begge bøger er initieret af det teologiske nævn i den norske folkekirke. I forordet til bogen fra 2015 nævnes tre grunde til, at bogen er blevet udarbejdet. For det første udgives bogen på baggrund af, at begrebet *folkekirke* blev indført i den norske grundlov i 2012. Det er derfor oplagt at drøfte, hvad der menes med dette begreb i en norsk sammenhæng. Tidligere har folkekirkebegrebet nok været anvendt, men den norske folkekirke er som oftest blevet betegnet Den Norske Kirke. For det andet udgives bogen, fordi det norske samfund »har gennemgået store forandringer de siste tiår, gjennom innvandring, større mangfold og flerreligiositet« (side 9). For det tredje udgives bogen, fordi den norske folkekirke befinner

sig i en ny økumenisk situation, eftersom kirkens trossamfundsmonopol er blevet svækket. I dag skal kirken således forholde sig til langt flere og større livssynsaktører. Bogen indeholder et forord, tyve artikler og et efterskrift. Artikelforfatterne repræsenterer den norske folkekirke i hele sin bredde, men personer fra andre trossamfund bidrager også til bogen. Artiklerne behandler emner som folkekirkebegrebet, grundlovens ekklesiologi, statsbudgettets ekklesiologi, menighedsudvikling, trosoplæring, folkekirken som en diakonal kirke, folkekirken som en missional kirke med videre.

Jeg vil fremhæve et enkelt træk ved bogen, som jeg finder interessant. Det fremgår nemlig af en række af bogens bidrag, at man i Norge i langt højere grad end i Danmark har anerkendt, at folkekirken nu befinder sig i et pluralistisk samfund, hvor folkekirken, trods den store opslutning til kirken, udgør en særlig social størrelse i det norske samfund. Eksempel-

vis skriver direktøren for det norske kirkeråd Jens-Petter Johnsen: »Det er dåpen som konstituerer kirkemedlemskapet, og ikke den nasjonale tilhørigheten. Det er vesentlig å markere den prinsipielle forskjellen mellom kirkesamfunnet og borgersamfunnet. Den norske kirke er derfor ikke folkets kirke, i betydning 'det norske folk organisert som kirke', slik presten Henrik Seip uttrykte det i sitt forsvar for statskirkeordningen, like etter andre verdenskrig. Dåpen er primært et sakrament og bare sekundært et medlemskriterium. I prinsippet gjør det fellesskapet av døpte i folkekirken til et åndelig samfunn, som er av en annen art end det borgerlige samfunn« (side 17). Den tysk-norske teolog Stephanie Dietrich refererer også til, at folkefællesskapet og kirkefællesskapet ikke lenger er identisk, og at dagens pluralistiske samfund udgør en ny præmis for forståelsen af folkekirkens rolle i det norske samfund (side 55). Bogen afsluttes da også med en artikel af professor ved Menighedsfakultetet i Oslo Sturla Stålsett om folkekirken i et livssynsåbent sam-

fund, som således behandler den øgede tros- og livssynsmangfoldighed som en udfordring for folkekirkens selvforståelse (side 205-213). Denne grundlæggende præmis udgør efter min mening et frugtbart grundlag for ekklesiologiske drøftelser; ja, et mere frugtbart grundlag end når folk og kirke flyder sammen, og folkekirkeideologien fører til, at kirken bliver udvandet og tandløs, som Stephanie Dietrich med opbakning fra Dietrich Bonhoeffer påpeger (side 49). Dette handler imidlertid ikke om, at kirken ikke er for hele folket, men det er bare ikke normal-situationen for kirken, hvilket Det Nye Testamente gør det klart for os.

Bogen indeholder mange relevante og interessante artikler. Den vil uden tvivl kunne være til stor inspiration for danske teologer. Jeg synes, at det er beundringsværdigt, at den norske folkekirke med to ovennævnte bogudgivelser bidrager til en ekklesiologisk debat om kirkens aktuelle udfordringer. Noget tilsvarende kunne med fordel gøres her i landet.